

0	2	4	6	8	10	11	13	15	16	19	22	26	29	36	48	52	57	63	66	76	96	101
0	2	4	6	8	10	11	13	15	16	19	22	26	29	36	48	52	57	63	66	76	96	101

TALOUS JA JAKSAMINEN

Pienikin murhe on riittävä syy soittaa, sillä tarkoituksemme on tarjota

matalan kynnyksen ensiapua. KOORDINAATTORI MAIJA MIELONEN, MAASEUDUN TUKIHENKILÖVERKKO

Tila meni mutta tulevaisuus jäi

”Minulla tulee aina olemaan maanviljelijän identiteetti, vaikka jatkossa teenkin muita töitä.”

Navetta on auto ja vesikuppi jäässä.

JYVÄSKYLÄ (MT)

Härkäpäinen ja peruspositiivinen. Näin itseään kuvaa **Ossi Mäkeläinen**, 43, entinen maanviljelijä Mäntyharjulta, nykyinen opiskelija Saarijärveltä.

Näitä ominaisuuksia on tarvittu, sillä Mäkeläinen on viime vuosina vedetty melkoisen mankelin läpi. Hän menetti maatilansa, ammatinsa ja melkein avioliitonsakin.

Sisu auttoi selviämään, ja nyt tulevaisuus näyttää jo lupaavalta.

”Jospa saisi

kotitilan jaloilleen”

Mäkeläinen valmistui agrologiksi vuonna 1996. Työmarkkinat olivat heikot, joten hän päätti ryhtyä viljelijäksi.

Kotitilan pellot olivat perikunnan hallussa eikä niitä ollut viljelty kymmeneen vuoteen. Mäkeläinen lunasti 55 hehtaarin tilan, hankki koneet, kunnosti ja salaajitti maat ja vuokrasi lisää peltoa.

Tuotantosuunnaksi valittiin naudanliha. ”Vierastin lypsylehmiä kiintiöiden takia, ja lihakarja tuntui muutenkin helpommalta”, hän kertoo.

Tilalle rakennettiin vuosina 1999–2000 uusi 350 neliön kasvattamo. Enimmillään eläimiä oli toista sataa.

Naudanliha näytti

elättävän perheen

Aluksi näytti siltä, että tila antaa perheelle elannon.

”2000-luvun alkupuolella innostus oli valtava”, Mäkeläinen kertoo.

Häntä kiehtoi yrittämisen vapaus, ja viljelijöiden yhteistyöverkostot antoivat voimaa.

Pojat, jotka nyt ovat 17 ja 19, autoivat tilan töissä. Vaimollekin tila oli yhteinen asia, vaikka hän koko ajan olikin muualla töissä.

Lihasta

maitoon

Pikkuhiljaa tilan talous kiristyi. Naudanlihan hinta laski ja kustannukset nousivat. Olisi pitänyt laajentaa laajentamasta päästyäänkin, jotta oravanpyörässä olisi pysynyt mukana.

Velkojen vapaavuodet jäivät taakse. Lyhennysten kokoon raapiminen alkoi olla koko ajan työlämpää. ”2007 tai 2008 en enää

pysynyt lyhennysten tahdissa.”

Yhteistyökumppanina oli eteläsavolainen merkittävä maatalouspankki. Sieltä Mäkeläinen ei tuntenut saavansa ymmärrystä tai joustoa.

”En millään saanut heitä vakuutettua osaamisestani. Vastassa oli vain syvä epäluulo.”

Hän suivaantui ja päätti vaihtaa tuotantosuuntaa.

”Ajattelin, että jos rakennan omalla rahalla, niin kyllä pankki ainakin eläinten hankintaan antaa lainaa.”

Ei antanut.

Kasvattamoon tehtiin tilat 25 lypsylehmälle. ”Maidontuotannon aloittamisessa oli omat takaiskunsu, eikä se päässyt

kunnolla lentoon”, Mäkeläinen kertoo.

Lypsylehmien määrä jäi enimmillään 15:een.

Avioliitto alkoi olla koetuksella. Lapset väsyivät työmäärään ja stressiin. Mäkeläisellä oli hermot kireällä ja hän heräili yöllä valvomaan.

Pankki sanoi

lainat irti

Pankki sanoi lainat irti 2012.

”Se oli viimeinen niitti. Kun lainat irtisanotaan, korko nousee 18 prosenttiin. Lainapääoma kasvaa kymmenillä tuhansilla vuodessa – se on mahdoton yhtälö.”

Mäkeläinen hakeutui yrityssaneeraukseen. Sen ehdot

saneltiin 2013.

”Ehdot olivat liian tiukat. Ei niiden mukaan voinut elää. Velat eivät leikkautuneet, ja maata olisi pitänyt realisoida.”

Oli aika lyödä hanskat tiskiin.

Koko omaisuus

pakko myydä

Eläimet myytiin ja perhe muutti Keski-Suomeen, mistä vaimo sai uuden työpaikan.

Tilan rakennukset omistaa nyt Mäkeläisen veli. Tuotanto toimintaa tilalla ei ole.

Pellot myytiin naapurille ja metsät nettihuutokaupattiin.

hänen maahenkeään vastaan.

Pakko ne oli kuitenkin myydä. ”Pankista kehoitettiin luopumaan koko omaisuudesta, jotta uusi velkasaneeraushakemus menisi läpi.”

Halu oppia

uutta auttaa

Muuton jälkeen Mäkeläinen oli pari kuukautta sairaslomalla. Sitten hän päätti, että uusi suunta on löydettävä.

Hän hakeutui Jyväskylän aikuisopistoon opiskelemaan teollisuuden kunnossapittoa. Runsaan vuoden opinnot päättyvät vuodenvaihteessa.

Työharjoittelupaikasta on toiveissa saada vakityö. Se on

mieluin: työilmapiiri on hyvä ja työ sopii miehelle, joka viljelijänä tottui korjaamaan ja kunnostamaan koneita.

Mäkeläinen ei vielä tiedä, miten paljon hänelle lopulta jää velkaa. Hän uskoo kuitenkin selviävänsä taloudellisesti.

Perhe-elämäkin sujuu taas. Pojille tilan töiden loppuminen oli suuri helpotus. Parisuhteessa mennään parempaan päin, vaikka vanhat asiat välillä kummittelevatkin.

Identiteettitään Mäkeläinen toteaa olevansa aina viljelijä. ”Työpaikallakin huomauttelen, kun joku ostaa ulkomaista ruokaa. Ja tiivistä viljelijäyhteisöä kaipaan.”

Olisiko pitänyt investoida ollenkaan?

Jos eletyn elämän voisi kelata takaisin, mitä Mäkeläinen tekisi toisin?

”Ehkä ei olisi pitänyt lähteä investoimaan ollenkaan. Tai ainakin velkamäärän olisi pitänyt olla paremmin hallittavissa.”

Lihakarja oli ehkä väärä valinta.

”Maidontuotanto olisi pitänyt aloittaa heti. Lihakarjarakennuksen teossa velkaannuin niin, ettei se enää maidolla oiennut.”

Viljelijät yksin

ongelmissaan

Mäkeläisen mielestä viljelijät ovat talousongelmissaan täysin

heitteillä. Edes työttömyyskoristoon ei pääse. ”Hirvittää, mitä tapahtuu, kun tuottajahinnat nytkin ovat koko ajan laskussa.”

Kriisivaihetta eläviä hän kehottaa puremaan hammasta ja neuvottelemaan pankin kanssa viimeiseen asti, ettei lainoja irtisanottaisi.

Jos on pakko luovuttaa, elämästä pitäisi löytää muita arvoja.

”Tila on kuitenkin vain maalista omaisuutta, vaikka siihen liittyikin sukupolvien työ.”

”Vertaistuki olisi kullannarvoista, mutta moni on niin loppu ja henkisesti kovilla, ettei halua puhua asioista. Ei haluta leimautua.”

SATU LEHTONEN

Terveys-, ihmissuhde- ja talousongelmat työllistävät tukihenkilöitä

Lähes 20 vuotta toiminut maaseudun tukihenkilöverkko tarjoaa tukea niin kriiseissä kuin arjen pienemmissä, mieltä kaihertavissa huolissa.

Ympäri Suomea toimii tällä hetkellä yhteensä 180 aktiivista vapaaehtoista tukihenkilöä, tukihenkilöverkon uusi koordinaattori **Maija Mielonen** kertoo.

Viime vuonna tilastoituja yhteydenottoja oli 1 446. Tuettavia oli 421.

Edellisvuoteen verrattuna tukisuhteissa oli selvää kasvua. 2012 yhteydenottoja tilastoitiin 1 397 ja tuettavia oli 343.

Yhteydenottojen tärkein syy ovat terveydelliset kysymykset, Mielonen kertoo. Niitä käsiteltiin viime vuonna lähes kolmasosassa puheluista.

Seuraavina tulevat yksinäisyys, masennus ja mielenterveyden ongelmat, parisuhde sekä taloudelliset vaikeudet.

Keskusteluapua ja

ajatusten jakamista

33-vuotias Mielonen aloitti työnsä tukihenkilöverkon koordinaattorina lokakuun puolivälissä. Koulutukseltaan hän on filosofian maisteri.

Aiemmin Mielonen on toiminut tarkastajana Uudenmaan elykeskuksessa. Eläin- ja peltovalvontakäyntien yhteydessä hän huomasii usein, että tiloilla tarvittaisiin ulkopuolista luottamuksellista keskustelukumppania ja ajatusten jakajaa.

Juuri tätä tukihenkilöverkko tarjoaa.

”Koenkin nyt, että voin olla tekemisissä minulle tärkeiden asioiden kanssa, luomassa

TOIMINNAN TAKANA
Maaseudun tukihenkilöverkko
Tukihenkilöverkkoa hallinnoi Maaseudun terveys- ja lomahuolto ry
Muut taustajärjestöt ovat Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto
Pro Agria/Maa- ja kotitalousnaiset
Suomen Ev. lut kirkko/ Kirkko-hallitus/ Jumalanpalvelus ja yhteiskunta
Suomen mielenterveysseura
Työterveyslaitos
Maaseudun sivistysliitto
Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Svenska producenternas centralförbund
Maija Mielonen työskentelee Helsingissä, mutta tukihenkilöitä on kaikkialla Suomessa.

kestävää hyvinvointia suomalaiselle maaseudulle, missä tällä hetkellä painitaan isojen haasteiden kanssa.”

Toiminnan perustana

vapaaehtoisuus

Tukihenkilöverkon suurin vahvuus on innostunut vapaaehtoisjoukko, Mielonen toteaa.

JAANA KANKAANPÄÄ

Milloin tukihenkilölle voi soittaa?

Maaseudun tukihenkilöverkoon voi ottaa yhteyttä aina, kun tuntee tarvitsevansa tukea, koordinaattori **Maija Mielonen** sanoo.

”Ei tarvitse odottaa, että menee huonosti. Ei tarvitse olla iso kriisiä tai mullistavaa elämäntilannetta. Pienikin murhe on riittävä syy soittaa, sillä tarkoituksemme on tarjota matalan kynnyksen ensiapua.”

Jos tukihenkilö ja tuettava yhdessä katsovat, että tilanteessa tarvitaan ammattiapua, tukihenkilö neuvoa oikean tavan hakeutua avun piiriin.

MT

Maaseudun tukihenkilö

verkon tukijana

Maaseudun tukihenkilö on vapaaehtoisuutta ja kokenutta ihmistä, joka tarjoaa tukea ja neuvontaa tukihenkilöille.

”Yksityiset ihmiset eivät enää halua pitää omaa puhelinnumeroaan valtakunnallisella verkkosivulla. Häiriösoittoja on esiintynyt jonkin verran.”

Maaseudun tukihenkilö

verkon tukijana

Maaseudun tukihenkilö on vapaaehtoisuutta ja kokenutta ihmistä, joka tarjoaa tukea ja neuvontaa tukihenkilöille.

”Yksityiset ihmiset eivät enää halua pitää omaa puhelinnumeroaan valtakunnallisella verkkosivulla. Häiriösoittoja on esiintynyt jonkin verran.”

Toimintaa verkossa

lisätään

Tiedotusta tukihenkilöverkon toiminnasta aiotaan lisätä. Sosiaalinen media otetaan käyttöön nykyistä paremmin, Mielonen kertoo. Verkkoon aiotaan myös luoda uusi keskustelukanava. Näin toiminta tulee tuuksi myös nuorille viljelijöille ja maaseutuyrittäjille.

”Monelle nuorelle kynnys soittamiseen on korkea. Verkossa on helpompi ottaa yhteyttä.”

Mielonen kaipa lisää nuoria myös tukihenkilöiksi. ”Jos tällainen vapaaehtoistyö kiinnostaa, ottakaa yhteyttä!”

SATU LEHTONEN

www.tukihenki.fi